ఆంధ్రప్రదేశ్ ఉన్నత న్యాయస్థానము (హైకోర్టు)

శుక్రవారం, ఫిబ్రవరి నాల్గవ రోజు

రెండు వేల ఇరవై రెండు

PRSENT (సమర్పణ)

గౌరవనీయులైన శ్రీ జస్టిస్ సి.ప్రవీణ్ కుమార్

గౌరవనీయులైన జస్టిస్ కె.మన్మధరావు

క్రిమినల్ అప్పీల్ నెంబరు: 661 ఆఫ్ 2015

మధ్య:

1. బొంత రామచంద్రుడు, కర్నూలు జిల్లా, తండ్రి చిన్న చెన్నయ్య,
నివాసము పద్మావతి వీధి, రుద్రవరం గ్రామం మరియు మండలం, కర్నూలు జిల్లా

... పిటిషనర్(లు)

మరియు

1. ఇన్స్పెక్టర్ ఆఫ్ పోలీస్, సిర్వేల్ సర్కిల్, కర్నూలు జిల్లా
సిర్వేల్ సర్కిల్ ఇన్స్పెక్టర్ ఆఫ్ పోలీస్, ద్వారా ప్రాతినిధ్యం వహిస్తారు
పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటర్, హైకోర్టు ఆఫ్ జ్యుడీషియరీ ఆంధ్ర ప్రదేశ్ రాష్ట్రానికి హైదరాబాదు,
హైదరాబాదు ద్వారా ప్రాతినిధ్యం వహిస్తారు

... ప్రతిస్పందకులు

పిటిషనర్ తరఫు న్యాయవాది: కర్రి మురళీకృష్ణ

ప్రతివాదుల తరఫు న్యాయవాది: పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటర్ (టీజీ)

కోర్టు ఈ క్రింది విధంగా చేసిన: ఉత్తర్వు

2022:APHC:2882

గౌరవ న్యాయమూర్తి జస్టిస్ సి.ప్రవీణ్ కుమార్

మరియు

గౌరవనీయులైన జస్టిస్ కె.మన్మధరావు

క్రిమినల్ అప్పీల్ నెంబరు 661 ఆఫ్ 2015

తీర్పు: (గౌరవనీయ జస్టిస్ సి.ప్రవీణ్ కుమార్ ప్రకారం)

1). భారతీయ శిక్షాస్మృతిలోని సెక్షన్లు 498ఎ, 302 ('ఐపిసి') కింద శిక్షార్హమైన నేరాలకు విధించిన శిక్షలు, శిక్షలను 2014 సెషన్స్ కేసు నెం.341లోని నిందితుడు నంద్యాలలోని కర్నూలులోని 3వ అదనపు సెషన్స్ జడ్జి ఫైలుపై మొదటి నిందితుడు ప్రస్తుత అప్పీలుకు ప్రాధాన్యమిచ్చాడు.

2). నిందితురాలిపై మోపిన అభియోగాల సారాంశం ఏమిటంటే, 19.07.2013న రుద్రవరం గ్రామంలో బొంత సులోచన ('మృతురాలు') అనే మహిళ మృతికి ఏ1తో పాటు ఏ1, ఏ2, ఏ3 కారణమయ్యాయి.

3). అప్పీలు దాఖలుకు దారితీసే వాస్తవాలు ఈ క్రింది విధంగా ఉన్నాయి:

i). పిడబ్ల్యు1 మృతుడి తండ్రి. ఏ1 భర్త కాగా, ఏ2, ఏ3 మృతుని అత్తమామలు.

ii). సాక్ష్యం ఇచ్చిన తేదీకి 10 సంవత్సరాల ముందు మృతునితో ఏ1 వివాహం జరిగింది. పెళ్లి సమయంలో రూ.60వేలు, ఏడు తులాల బంగారం కట్నంగా ఇచ్చారు. వీరిద్దరూ రెండేళ్ల పాటు సంతోషంగా జీవించారని, ఆ తర్వాత మద్యానికి బానిసైన ఏ1 ప్రతిరోజు మృతురాలిని కొట్టేవాడని తెలిపారు. అంతేకాకుండా ఏ1 నుంచి ఏ3 వరకు అదనపు కట్నం కోసం

మృతురాలిని వేధించేవారని, వేధింపులకు సంబంధించిన చర్యలను పీడబ్ల్యూ1కు ఫోన్ ద్వారా తెలియజేస్తున్నామని తెలిపారు. పిడబ్ల్యు1 ప్రతి నెలా రూ.3,000 విలువైన నిత్యావసర సరుకులను నిందితుల ఇంటికి పంపేదని చెబుతారు.

iii). పరిస్థితులు ఇలా ఉండగా, 19.07.2013న రాత్రి 7.00 గంటలకు పిడబ్ల్యు1కు తన కుమార్తె ఇరుగుపొరుగు నుంచి ఫోన్ కాల్ వచ్చింది, ఏ1 మృతురాలిపై కిరోసిన్ పోసి నిప్పంటించాడని, ఆ సమయంలో ఏ2, ఏ3 కూడా అక్కడే ఉన్నారని చెప్పారు. పిడబ్ల్యు1 నంద్యాల ప్రభుత్వాసుపత్రికి తరలించగా కాలిన గాయాలతో మృతురాలు ఉందన్నారు. దీనిపై బాధితురాలిని విచారించగా అదనపు కట్నం తీసుకురాలేకపోవడంతో ఏ1 నుంచి ఏ3 వరకు కిరోసిన్ పోసి నిప్పంటించానని బాధితురాలు వివరించింది. కిరోసిన్ పోసి నిప్పంటించింది ఏ1 అని, ఏ2, ఏ3 మంటలను ఆర్పే ప్రయత్నం చేయలేదని పీడబ్ల్యూ1 తనను తాను సరిదిద్దుకున్నాడు. క్షతగాత్రుడి మౌఖిక వాంగ్మూలం ప్రకారం పక్కింటి వ్యక్తి ఆమెను ఆటోలో ఆసుపత్రికి తీసుకెళ్లాడు.

iv). పిడబ్ల్యు 12 – నంద్యాల రెండవ పట్టణ పోలీస్ స్టేషన్ కు అనుబంధంగా ఉన్న ప్రభుత్వ ఆసుపత్రిలో అసిస్టెంట్ సబ్ ఇన్ స్పెక్టర్ ఆఫ్ పోలీస్ గా పనిచేస్తున్న అతను 19.07.2013న రాత్రి 7.10 గంటలకు సులోచన అనే రోగి ప్రభుత్వ ఆసుపత్రిలో చేరారు. ఎం.ఎల్.సి. (ఎగ్జిబిట్ పి.11) సమాచారం ఆధారంగా, అతను ఆసుపత్రికి వెళ్ళాడు, రోగి యొక్క పరిస్థితిని గమనించాడు మరియు ఆమె స్పృహలో, క్రమబద్ధంగా మరియు స్టేట్మెంట్ ఇవ్వడానికి తగిన మానసిక స్థితిలో ఉందని కనుగొన్నాడు. 19.07.2013 సాయంత్రం 5.00 గంటల సమయంలో ఏ1 మద్యం మత్తులో ఇంటికి వచ్చాడని, అసభ్య పదజాలంతో దూషించాడని, తీవ్ర పరిణామాలుంటాయని బెదిరించి కిరోసిన్ పోసి నిప్పంటించాడని బాధితురాలు తెలిపింది. నేరం చేయడంలో ఏ2 ఏ1కు సహకరించిందని పేర్కొంది. కేకలు విన్న ఇరుగుపొరుగు వారు

గుమిగూడి ఆమెను తరలించినట్లు చెబుతున్నారు. పైన పేర్కొన్న స్టేట్ మెంట్ ఎగ్జిబిట్ పి.12 గా మార్క్ చేయబడింది.

v). 20.07.2013 సాయంత్రం 6.00 గంటల సమయంలో రుద్రవరం పోలీస్ స్టేషన్ లోని పిడబ్ల్యు 14 సబ్ ఇన్ స్పెక్టర్ ఆఫ్ పోలీస్, నంద్యాల ప్రభుత్వాసుపత్రి నుండి సులోచన/గాయపడిన వారి ఫిర్యాదు మరియు వాంగ్మూలంతో పాటు ఎమ్.ఎల్.సి సమాచారం అందుకున్నారు. దీని ఆధారంగా 2013 క్రైమ్ నెం.87లో సెక్షన్ 498ఏ, 307 ఐ.పి.సి., వరకట్న నిషేధ చట్టంలోని సెక్షన్లు 3, 4 కింద శిక్షార్హమైన నేరాలపై కేసు నమోదు చేశారు. మరుసటి రోజు అంటే 21.07.2013 ఉదయం 8.00 గంటలకు కర్నూలు ప్రభుత్వాసుపత్రికి వెళ్లి క్షతగాత్రులైన సులోచన తదితరుల వాంగ్మూలాన్ని నమోదు చేశారు. అనంతరం సాయంత్రం 4 గంటలకు రుద్రవరం విలేజ్ కు వెళ్లి ఎక్స్.పీ7గా ముద్రించిన ఆ సన్నివేశానికి పంచనామా నిర్వహించారు. ఎక్స్.పి 15 అని మార్క్ చేయబడిన సన్నివేశం యొక్క రఫ్ స్కెచ్ను కూడా అతను గీశాడు. సంఘటనా స్థలంలో ఎం.ఓ.1ను స్వాధీనం చేసుకున్నారు. 27.07.2013 న మరణ సమాచారం అందుకున్న తరువాత, అతను సెక్షన్ ఆఫ్ లాను 307 నుండి 302 ఐపిసికి మార్చాడు. ఈ కేసులో తదుపరి దర్యాప్తును పిడబ్ల్యు 15 - ఇన్స్పెక్టర్ ఆఫ్ పోలీస్ చేపట్టారు, అతను మారిన ఎఫ్ఐఆర్ అందుకున్న తరువాత, చేసిన దర్యాప్తును ధృవీకరించాడు మరియు తరువాత కర్నూలు ప్రభుత్వ ఆసుపత్రికి వెళ్ళాడు, అక్కడ అతను పిడబ్ల్యు 9 నుండి పిడబ్ల్యు 11 వరకు మృతదేహంపై విచారణ జరిపారు. ఎగ్జిబిట్ పి.18 అనేది విచారణ నివేదిక. విచారణలో భాగంగా పీడబ్ల్యూ1, ఇతరులను పరిశీలించి ఎంవో-2ను స్వాధీనం చేసుకున్నారు. విచారణ పూర్తయిన అనంతరం మృతదేహాన్ని పోస్టుమార్టం నిమిత్తం తరలించారు.

vi). పిడబ్ల్యు 13 – ప్రొఫెసర్, ఆర్.ఎఫ్.ఎస్.ఎల్, ఫోరెన్సిక్ మెడిసిన్, కర్నూలు వైద్య కళాశాల, 28.07.2013 న మధ్యాహ్నం 12.00 గంటల నుండి 1.30 గంటల మధ్య మృతురాలి మృతదేహానికి శవపరీక్ష నిర్వహించి, ఎక్స్ పి 13 - పోస్ట్ మార్టం సర్టిఫికేట్ జారీ చేశారు. కాలిన గాయాల ఫలితంగా సెప్టిసీమియా కారణంగా మరణానికి కారణమని ఆయన చెప్పారు.

vii). విచారణను కొనసాగించిన పిడబ్ల్యు 15 23.08.2013 న నరసాపురం మెట్ట వద్ద నిందితులను అరెస్టు చేసి, అన్ని పత్రాలను సేకరించి, దర్యాప్తు పూర్తయిన తరువాత, ఆళ్లగడ్డ జ్యుడిషియల్ మేజిస్ట్రేట్ ఫైలుపై 2014 పి.ఆర్.సి నెం.19 గా ఛార్జిషీట్ దాఖలు చేయబడింది.

4). నిందితులు హాజరైన తర్వాత సెక్షన్ 207 సీఆర్పీసీ ప్రకారం అవసరమైన డాక్యుమెంట్ల కాపీలు సమర్పించాల్సి వచ్చింది. ఈ కేసు సెషన్స్ కోర్టు ద్వారా విచారించదగినది కాబట్టి, ఈ కేసు సెక్షన్ 209 సిఆర్ పిసి కింద సెషన్స్ కోర్టుకు కమిట్ చేయబడింది. రికార్డులో ఉన్న ఆధారాల ఆధారంగా, పైన పేర్కొన్న విధంగా అభియోగాలు నమోదు చేయబడ్డాయి, చదివి, నిందితులకు వివరించబడ్డాయి, దీనికి నిందితులు నేరాన్ని తిరస్కరించారు మరియు విచారించబడ్డారు.

5) ప్రాసిక్యూషన్ తన కేసుకు మద్దతుగా, పిడబ్ల్యు 1 నుండి పిడబ్ల్యు 15 వరకు పరిశీలించింది మరియు ఎమ్.ఓలను గుర్తించడంతో పాటు ఎక్స్.పి 1 నుండి ఎక్స్.పి 18 అని మార్క్ చేయబడింది. 1 మరియు ఎమ్.ఒ.2. ప్రాసిక్యూషన్ సాక్ష్యాలు పూర్తయిన తరువాత, ప్రాసిక్యూషన్ సాక్షుల సాక్ష్యాలలో నిందితులకు వ్యతిరేకంగా కనిపించే నేరారోపణ పరిస్థితులకు సంబంధించి సెక్షన్ 313 సిఆర్పిసి కింద విచారించారు, దీనికి వారు నిరాకరించారు మరియు ఎక్స్ డి 1 మార్క్ పొందారు.

6) ప్రాసిక్యూషన్ విచారించిన 15 మంది సాక్షుల్లో పిడబ్ల్యు3, పిడబ్ల్యు 4, పిడబ్ల్యు 5, పిడబ్ల్యు 9, పిడబ్ల్యు 10 మరియు పిడబ్ల్యు 11 ప్రాసిక్యూషన్ కేసుకు మద్దతు ఇవ్వలేదు మరియు ప్రాసిక్యూషన్

వారిని ప్రతికూలంగా (హాస్టైల్ విట్నెస్ గా) పరిగణించింది. సెషన్స్ జడ్జి ప్రకారం మృతుడు చేసిన డెత్ డిక్లరేషన్లు స్థిరంగా ఉన్నాయని, ట్రయల్ కోర్టు ఏ1ను మాత్రమే దోషిగా నిర్ధారించి ఏ2, ఏ3లను నిర్దోషులుగా ప్రకటించింది. దీనిని సవాలు చేస్తూ ప్రస్తుత అప్పీలు దాఖలైంది.

7) (i) పిటిషనర్ తరఫు సీనియర్ న్యాయవాది శ్రీ. పి.వీరారెడ్డి వాదనలు వినిపిస్తూ, కేసు మొత్తం మృతురాలు పోలీసులకు (పిడబ్ల్యు 12 మరియు పిడబ్ల్యు 14) మరియు పిడబ్ల్యు 2 గా పరిగణించే మేజిస్ట్రేట్ ముందు లిఖితపూర్వక మరణ ప్రకటన మరియు మౌఖిక మరణ ప్రకటనలపై ఆధారపడి ఉందని పేర్కొన్నారు. ప్రాసిక్యూషన్ సమర్పించిన డాక్యుమెంట్లు, మృతురాలి వాంగ్మూలం ప్రకారం ఆమె కిరోసిన్ పోసుకుని నిప్పంటించుకుని ఆత్మహత్య చేసుకున్నట్లు తెలుస్తున్నందున ఆ మరణ ప్రకటనలను విశ్వసించలేమని ఆయన వాదించారు. మౌఖిక, డాక్యుమెంటరీ సాక్ష్యాధారాలు, తన పిటిషన్ కు మద్దతుగా సుప్రీంకోర్టు, హైకోర్టు ఇచ్చిన తీర్పులను ఆయన మా దృష్టికి తీసుకు వచ్చారు.

8) మరోవైపు శ్రీ. మేజిస్ట్రేట్ (పిడబ్ల్యు 2) ముందు మృతుడు ఇచ్చిన వాంగ్మూలం స్థిరంగా ఉందని పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటర్ కె.శ్రీనివాసరెడ్డి వాదించారు. నేరంలో ఏ2, ఏ3ల ప్రమేయం మృతుడు చేసిన వాంగ్మూలానికి పొంతన లేనందున ట్రయల్ కోర్టు ఏ2, ఏ3లకు అనుమానాల అవకాశం (బెనిఫిట్ ఆఫ్ డౌట్) ఇచ్చిందని పేర్కొన్నారు. నేరం చేయడంలో అతని పాత్ర అన్ని స్టేట్మెంట్లలో స్థిరంగా ఉన్నందున ఆ ప్రయోజనాన్ని ఎ1కు పొడిగించలేమని ఆయన చెప్పారు. పై విషయాల దృష్ట్యా, నిందితుడు నెం.1కు విధించిన శిక్ష మరియు శిక్షలో జోక్యం అవసరం లేదని ఆయన వాదించారు.

9) ప్రాసిక్యూషన్ నిందితుడి నెం.1 నేరాన్ని సహేతుకమైన సందేహాలకు తావులేకుండా తీసుకురాగలిగిందా అనేది పరిగణనలోకి తీసుకోవాల్సిన అంశం.

10). ఈ మొత్తం కేసు పిడబ్ల్యు 12 & పిడబ్ల్యు 14, మేజిస్ట్రేట్ [పిడబ్ల్యు 2] నమోదు చేసిన మరణ ప్రకటనలు మరియు పిడబ్ల్యు 1 ముందు చేసిన మౌఖిక మరణ ప్రకటనపై ఆధారపడి ఉందని ఇక్కడ గమనించాలి. ఇది ప్రమాదవశాత్తు సంభవించిన మరణమని చూపించడానికి మెడికో లీగల్ ఇన్ఫర్మేషన్ [M.L.C.] మరియు Ex.P16 అనే డెత్ ఇన్ఫర్మేషన్ పై కూడా సీనియర్ కౌన్సెల్ ఆధారపడ్డారు.

11). సీనియర్ కౌన్సెల్ లేవనెత్తిన మొదటి అభ్యంతరాల్లో ఒకటి, రికార్డ్ చేయబడిన వాంగ్మూలాలు ఏవీ ప్రశ్నోత్తరాల రూపంలో లేవు మరియు అందువల్ల, వాటిని తిరస్కరించాలి, ఎందుకంటే, ఇది క్రిమినల్ రూల్స్ ఆఫ్ ప్రాక్టీస్ ను ఉల్లంఘిస్తుంది. ఈ సమస్య ఇకపై రెస్ ఇంటెగ్రా కాదు. ***జగ్బీర్ సింగ్ వర్సెస్ స్టేట్*** (ఎన్.సి.టి ఆఫ్ ఢిల్లీ)1లో, గౌరవనీయ సుప్రీంకోర్టు ఇటీవల ఇచ్చిన తీర్పులో, పేరా నంబర్ 42 లో ఈ క్రింది విధంగా పేర్కొంది:

> *42. 24.01.2008న ఆసుపత్రిలో, 25.01.2008న పోలీసు అధికారికి చేసిన ప్రకటనలు మరణ ప్రకటనలు కావన్న ప్రభుత్వ వాదన మమ్మల్ని పెద్దగా ఆకట్టుకోలేదు. ఎవిడెన్స్ యాక్ట్ సెక్షన్ 32 ప్రకారం, ఒక వ్యక్తి తన మరణానికి కారణం లేదా అతని మరణానికి దారితీసిన లావాదేవీ యొక్క ఏదైనా పరిస్థితి గురించి చేసిన ఏదైనా ప్రకటన సంబంధితంగా ఉంటుంది. ఒకసారి చనిపోయిన వ్యక్తి అలాంటి స్టేట్ మెంట్ చేశాడని రుజువైతే అది వివరంగా లేదని లేదా ఫలానా పద్ధతిలో రికార్డ్ చేయలేదని కొట్టిపారేయలేం. ప్రకటన సంక్షిప్తంగా ఉంటుందనే సూత్రం నమ్మదగినదిగా ఉండటానికి వెనుకాడదని మేము ఇప్పటికే గమనించాము. అదేవిధంగా, భిన్నమైన మరణ ప్రకటనలు ఉన్నప్పుడు, కోర్టు తప్పనిసరిగా నేరారోపణాత్మకమైన ప్రకటనకు ప్రాధాన్యత ఇవ్వాలి మరియు నిందితులను ఇరికించని ప్రకటనను తిరస్కరించడం చట్టం కాదు. ఏది నిజమో తెలుసుకోవడమే అసలు విషయం' అని పేర్కొన్నారు.*

12). ఒక స్టేట్మెంట్ను రికార్డ్ చేయాల్సిన నిర్దిష్ట పద్ధతి లేదా పద్ధతి ఏదీ లేదని గౌరవనీయ సుప్రీంకోర్టు తీర్పు నుండి చాలా స్పష్టంగా తెలుస్తుంది. అందువల్ల, స్టేట్ మెంట్ ని ప్రశ్నోత్తరాల రూపంలో నమోదు చేసి ఉండాలన్న సీనియర్ న్యాయవాది వాదనను అంగీకరించలేం.

13). అన్ని డిక్లరేషన్లలో ఎ1 ప్రమేయం సర్వసాధారణం అయినంత మాత్రాన, మరణ ప్రకటనల సారాంశాన్ని విస్మరించి, అతనిని బాధ్యతతో కట్టడి చేయలేమని సీనియర్ న్యాయవాది వాదిస్తారు. అనేక మరణ ప్రకటనల వల్ల తలెత్తే కేసుల్లో, ఆ ప్రకటనలను ఎలా అంచనా వేయాలో గౌరవనీయ సుప్రీంకోర్టు మార్గదర్శకాలను నిర్దేశించింది. ఖచ్చితంగా, నిందితులను దోషిగా నిర్ధారించడానికి లేదా నిర్దోషిగా ప్రకటించడానికి కోర్టు వాంగ్మూలాలను ఎంచుకోదు మరియు ఎంచుకోదు.

14) ***లీలా శ్రీనివాసరావు వర్సెస్ స్టేట్ ఆఫ్ ఏపీ*** 2లో మేజిస్ట్రేట్ నమోదు చేసిన డెత్ డిక్లరేషన్ లో పిటిషనర్ మృతుడి పట్ల క్రూరంగా ప్రవర్తించడం లేదా వేధింపులకు గురిచేశాడని ఎక్కడా ప్రస్తావించని పరిస్థితిని గౌరవ సుప్రీంకోర్టు డీల్ చేసింది. డిక్లరేషన్ లో ఆయన పేరు లేదు. ఆ తర్వాత ఐదు నిమిషాలకు హెడ్ కానిస్టేబుల్ మరో వాంగ్మూలాన్ని రికార్డు చేయగా పిటిషనర్ పై ఆరోపణలు వచ్చాయి. మృతుడి పట్ల నిందితులు క్రూరంగా వ్యవహరించారన్న ప్రాసిక్యూషన్ వాదనకు మృతుడి తండ్రితో సహా సాక్షులు సహకరించలేదని హైకోర్టు గుర్తించింది. పైన పేర్కొన్న అంశాలను పరిగణనలోకి తీసుకున్న కోర్టు రెండో డెత్ డిక్లరేషన్ ను అంగీకరించలేదు.

15) ***సయరాబానో అలియాస్ సుల్తానాబేగం వర్సెస్ మహారాష్ట్ర రాష్ట్ర ప్రభుత్వం*** 3లో నిందితుడికి, మృతుడికి మధ్య జరిగిన గొడవలో పిటిషనర్ మృతుడిపై దీపం నుంచి కిరోసిన్ పోసి నిప్పంటించి చివరికి మృతి చెందిన కేసును విచారిస్తోంది. మొదటి డెత్ డిక్లరేషన్ లో, మృతురాలు ఈ చర్యను ప్రమాదానికి కారణమని పేర్కొంది, అయితే, మేజిస్ట్రేట్ ముందు వేరే వెర్షన్ ఏర్పాటు చేయబడింది, దీని కింద నిందితులు ఆమెపై కిరోసిన్ దీపం విసిరినట్లు పేర్కొన్నారు. అంతేకాదు తల్లి సూచనల

మేరకు భర్త తనను కొట్టేవాడని పేర్కొంది. వాంగ్మూలాన్ని ఎందుకు మారుస్తున్నారని మేజిస్ట్రేట్ ప్రశ్నించగా కుటుంబ సభ్యులకు వ్యతిరేకంగా ఎలాంటి వాంగ్మూలం ఇవ్వొద్దని చెప్పినట్లు తెలిసింది. వారం రోజుల తర్వాత మృతుడు మృతి చెందాడు. ఒక నిర్దిష్ట పరిస్థితులలో, పిడబ్ల్యు 2 మరియు పిడబ్ల్యు 3 యొక్క సాక్ష్యాలలో లీలా శ్రీనివాస రావును [పైన ఉదహరించిన] విశ్వసించవచ్చని కోర్టు అభిప్రాయపడింది.

16) ***అమోల్ సింగ్ వర్సెస్ స్టేట్ ఆఫ్ యమ్.పి.*** ((2008) 5 SCC 468) ఒకటి కంటే ఎక్కువ మరణ ప్రకటనలు ఉన్న ఒక కేసు, రెండు ప్రకటనల మధ్య వ్యత్యాసం చాలా తక్కువ అని గౌరవ సుప్రీమ్ కోర్టు ఈ క్రింది విధంగా పేర్కొంది:

13. ఒకటి కంటే ఎక్కువ డెత్ డిక్లరేషన్ల రూపంలో సాక్ష్యాధారాలను లెక్కించడానికి సంబంధించిన చట్టం బాగా స్థిరపడింది. తదనుగుణంగా, మరణ ప్రకటనల బహుళత్వం కాదు, దాని విశ్వసనీయత ప్రాసిక్యూషన్ కేసుకు బలాన్ని చేకూరుస్తుంది. మరణ ప్రకటన స్వచ్ఛందమైనది, విశ్వసనీయమైనది మరియు సరైన మానసిక స్థితిలో చేయబడిందని కనుగొనబడితే, దానిని ఎటువంటి ధృవీకరణ లేకుండా నమ్మవచ్చు. ప్రకటన అంతటా స్థిరంగా ఉండాలి. చనిపోయిన వ్యక్తికి ఇలాంటి మరణ ప్రకటనలు చేయడానికి అనేక అవకాశాలు ఉంటే, అంటే ఒకటి కంటే ఎక్కువ మరణ ప్రకటనలు ఉంటే అవి స్థిరంగా ఉండాలి. (చూడండి ***కుందుల బాల సుబ్రహ్మణ్యం వర్సెస్ ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం*** *[(1993) 2 ఎస్.సి.సి 684 : 1993 ఎస్.సి.సి (క్రిమినల్) 655]) ఏదేమైనా, ఒక మరణ ప్రకటనకు మరొకదానికి మధ్య కొన్ని అసమానతలు కనిపిస్తే, కోర్టు అస్థిరతల స్వభావాన్ని పరిశీలించాలి, అంటే అవి భౌతికమా కాదా. వివిధ మరణ ప్రకటనలలోని అంశాలను పరిశీలిస్తున్నప్పుడు, అటువంటి పరిస్థితిలో, కోర్టు వాటిని చుట్టుపక్కల ఉన్న వివిధ వాస్తవాలు మరియు పరిస్థితుల వెలుగులో పరిశీలించాలి.*

17) ***హీరాలాల్ వర్సెస్ ఎమ్.పి. రాష్ట్రం*** ((2009) 12 SCC 671) లో, తహసీల్దార్ ద్వారా రెండు మరణ ధృవీకరణ పత్రాలను నమోదు చేయాల్సిన పరిస్థితిని కోర్టు ఈ క్రింది విధంగా గమనించింది:

9. ఒక నాయబ్ తహసీల్దార్ నమోదు చేసిన మొదటి డెత్ డిక్లరేషన్లో ఆమె ఒంటిపై కిరోసిన్ పోసుకుని నిప్పంటించుకోవడానికి ప్రయత్నించిందని స్పష్టంగా పేర్కొన్నారని, అయితే ఆ తర్వాత మరో నయాబ్ తహసీల్దార్ నమోదు చేసిన డిక్లరేషన్లో అందుకు విరుద్ధమైన ప్రకటన చేశారని పేర్కొన్నారు. అంతకుముందే డాక్టర్ ముందు ఒక డెత్ డిక్లరేషన్ ఇచ్చినట్లు తెలుస్తోంది. డాక్టర్ చతుర్వేది సాక్ష్యాన్ని ట్రయల్ కోర్టు ప్రస్తావిస్తూ, మృతురాలిని బెడ్ నంబర్ 8లో చేర్చారని, అయితే మృతురాలి తండ్రి తన కుమార్తెను వేరే బెడ్ నంబర్లో చేర్చారని పేర్కొన్నారు.

10. నిందితుల బంధువులు మృతుడిపై తప్పుడు డెత్ డిక్లరేషన్ ఇవ్వాలని బలవంతం చేసి ఉండొచ్చనే అనుమానంతో ట్రయల్ కోర్టు, హైకోర్టు ఆకస్మిక నిర్ధారణకు వచ్చాయి. అటువంటి నిర్ధారణను సమర్థించడానికి ఎటువంటి ఆధారాలు నమోదు చేయబడలేదు. డి-4ను నమోదు చేసిన నయాబ్ తహసీల్దార్ సాక్ష్యాలను పిడబ్ల్యు 8 గా పరిశీలించారు. వాంగ్మూలం నమోదు చేసే సమయంలో మరెవరూ లేరని ఆయన వాంగ్మూలం స్పష్టం చేసింది. అది అలా ఉంటే, దృష్ట్యా రెండు మరణ ప్రకటనల్లో స్పష్టమైన వ్యత్యాసాలు ఉన్నాయి, పిటిషనర్ ను దోషిగా నిర్ధారించడం సురక్షితం కాదు."

18) ***షేర్ సింగ్ వర్సెస్ స్టేట్ ఆఫ్ పంజాబ్*** ((2008) 4 SCC 265)లో, పోలీసు అధికారి నమోదు చేసిన మొదటి మరణ వాంగ్మూలంలో, ఆమె టీ తయారు చేస్తున్నప్పుడు అగ్నిప్రమాదం ప్రమాదవశాత్తు జరిగిందని పేర్కొంది. మరుసటి రోజు తన మేనమామ ఆమెను కలిశాడు అతనికి, నిందితులు తనను తగలబెట్టారని ఆమె చెప్పింది. ఆ తర్వాత మృతురాలిని మరోసారి

విచారించాలని కోరుతూ హైకోర్టులో పిటిషన్ దాఖలు చేయగా, దాని ప్రకారం ఆమె వాంగ్మూలాన్ని పోలీసు అధికారి మళ్లీ రికార్డు చేశారు, ఇందులో ఆమె నేరంలో తన అత్తమామల ప్రమేయం గురించి వెల్లడించింది. రెండో వాంగ్మూలం మరింత సహజంగా కనిపిస్తోందని, అయితే ఆమె మరణ వాంగ్మూలం ఇవ్వడానికి తగిన మానసిక స్థితిలో ఉందని డాక్టర్ సర్టిఫికేట్ లేనప్పటికీ, వాంగ్మూలాన్ని నమోదు చేసిన మేజిస్ట్రేట్ ఆమె స్పృహతో కూడిన మానసిక స్థితిలో ఉందని మరియు అతనికి వాంగ్మూలం ఇచ్చే స్థితిలో ఉందని ధృవీకరించారు. మొదటి డిక్లరేషన్ కు విరుద్ధంగా ఉన్నంత మాత్రాన అది అవాస్తవం కాదని సుప్రీంకోర్టు అభిప్రాయపడింది. మామయ్యకు ఇచ్చిన వాంగ్మూలం నేరంలో నిందితుడికి సంబంధించిన రెండవ మరణ ప్రకటనకు అనుగుణంగా ఉన్నట్లు కనుగొనబడింది. తన పై అధికారి ఆదేశాల మేరకు ఎస్ఐ నమోదు చేసిన మూడవ మరణ ప్రకటన రెండవ మరణ ప్రకటన మరియు మౌఖిక మరణ ప్రకటనకు అనుగుణంగా ఉన్నట్లు కనుగొనబడింది, దీనిలో ఆమె స్టేట్మెంట్ ఇవ్వడానికి తగిన మానసిక స్థితిలో ఉందని డాక్టర్ ధృవీకరించారు.

19) ***జగ్బీర్ సింగ్*** (1వ సుప్రను ఉదహరించారు) కేసులో, గౌరవనీయ సుప్రీంకోర్టు ఈ అంశంపై అన్ని తీర్పులను పరిగణనలోకి తీసుకున్న తరువాత, ఈ క్రింది విధంగా ముగించింది:

ఈ కోర్టు నిర్దేశించిన చట్టం ప్రకారం ఒకటి కంటే ఎక్కువ డెత్ డిక్లరేషన్లు ఉన్నప్పుడు, గతంలో డెత్ డిక్లరేషన్ లో నిందితుడిని చేర్చాలని కోరరని, ఆ తర్వాత డెత్ డిక్లరేషన్ లో మృతుడు చేసిన తీర్పు ప్రకారం ప్రతి కేసు వాస్తవాల ఆధారంగా కేసును నిర్ణయించాలని తాము భావిస్తున్నామని చెప్పారు. సాక్ష్యాధారాల సంపూర్ణతను, వివిధ మరణ ప్రకటనల తయారీకి సంబంధించిన పరిస్థితులను క్షుణ్ణంగా పరిశీలించాల్సిన బాధ్యతను కోర్టు విస్మరించదు. నేరారోపణతో కూడిన మరణ ప్రకటన ముఖ్యంగా మరణించిన వ్యక్తి అటువంటి ప్రకటన చేయగల సామర్థ్యంతో పాటు, నిస్సందేహంగా, బోధన మరియు ప్రేరేపణను తోసిపుచ్చడం మరియు నేరపూరిత మరణ

ప్రకటనలోని అంశాలను బలపరిచే ఇతర సాక్ష్యాలతో సహా నిజమైన స్థితిని వెలికితీస్తుందని కోర్టు కనుగొంటే, దానిపై చర్యలు తీసుకోవచ్చు. అదేవిధంగా, మునుపటి మరణ ప్రకటన ఆమోదయోగ్యమైనది లేదా ఆమోదయోగ్యం కానిదిగా చేసే పరిస్థితులను కూడా పరిగణనలోకి తీసుకోవచ్చు."

20) పైన ఉదహరించిన గౌరవనీయ సుప్రీం కోర్టు తీర్పుల నుండి, ముఖ్యంగా ***జగ్బీర్ సింగ్*** [1 వ సుప్రను ఉదహరించారు], ఒకటి కంటే ఎక్కువ మరణ ప్రకటనలు ఉన్న చోట, కోర్టు మొత్తం విషయాలను మరియు మరణ ప్రకటనల తయారీ చుట్టూ ఉన్న పరిస్థితులను జాగ్రత్తగా పరిశీలించాల్సిన అవసరం ఉందని చాలా స్పష్టంగా తెలుస్తుంది. నేరారోపణాత్మక మరణ ప్రకటన అటువంటి ప్రకటన చేయడానికి మరణించిన వ్యక్తి యొక్క సామర్థ్యంతో పాటు నిజమైన స్థితిని వెలికితీస్తుందని కోర్టు కనుగొంటే, అది చేసిన స్వచ్ఛందతను శంకించలేము మరియు చర్య తీసుకోవచ్చు.

21) పైన పేర్కొన్న తీర్పులలో గౌరవనీయ సుప్రీంకోర్టు నిర్దేశించిన చట్టాన్ని దృష్టిలో ఉంచుకుని, మనం ఇప్పుడు ప్రస్తుత కేసును పరిశీలిద్దాం.

22) పిడబ్ల్యు 2 [మేజిస్ట్రేట్] నమోదు చేసిన మరణ ప్రకటన మరియు పిడబ్ల్యు 1 ముందు చేసిన మౌఖిక మరణ ప్రకటనతో వ్యవహరించే ముందు, "పిడబ్ల్యు 12 ద్వారా నమోదు చేయబడిన మృతుడి వాంగ్మూలం"తో వ్యవహరించడం న్యాయబద్ధంగా మరియు సముచితంగా ఉంటుంది.

23) మద్యానికి బానిసైన తన భర్త తనను అసభ్య పదజాలంతో దూషించేవాడని, తీవ్ర పరిణామాలు ఎదుర్కోవాల్సి వస్తుందని బెదిరించాడని, తాగిన మైకంలో కొట్టాడని బాధితురాలు/మృతురాలు ఆ ప్రకటనలో పేర్కొన్నారు. తల్లిదండ్రుల ఇంటి నుంచి అదనపు కట్నం, బంగారం తీసుకురావాలని ఏ1

నుంచి ఏ3 వరకు వేధించారని బాధితురాలు తెలిపింది. ఇలాంటి సందర్భాల్లో ఆమె తల్లిదండ్రులు ఆమెను కలుసుకుని ఓదార్చి వెళ్లిపోయేవారు. ఇంత జరిగినా భర్త, అత్తమామలు తమ వైఖరి మార్చుకోకుండా ఆమెను వేధిస్తూనే ఉన్నారు. 19.07.2013 సాయంత్రం 5 గంటల సమయంలో మద్యం మత్తులో ఇంటికి వచ్చిన ఆమె భర్త తన తల్లిదండ్రులతో కలిసి అసభ్య పదజాలంతో దూషించి తీవ్ర పరిణామాలు ఎదుర్కోవాల్సి వస్తుందని బెదిరించాడు. తల్లిదండ్రుల ఇంటి నుంచి అదనపు కట్నం తీసుకురాకుండా తమ ఇంట్లోనే ఉంటున్నారని, అకారణంగా ఆమెను దూరం పెడితే ఎవరు ఆదుకుంటారని వారు ఆమెను మందలించారు. ఏ2, ఏ3లు క్షతగాత్రురాలిని పట్టుకోగా, ఏ1 కిరోసిన్ పోసి నిప్పంటించారని, కాలిన గాయాల బాధను భరించలేక ఆమె ఇంటి నుంచి బయటకు వచ్చిందని పేర్కొన్నారు. ఆమె కేకలు విన్న ఇరుగుపొరుగు వారు, ఇతరులు మంటలను ఆర్పివేశారు. అనంతరం ఏ2 ఆటోలో క్షతగాత్రులను/మృతురాలిని నంద్యాల ప్రభుత్వాసుపత్రికి తీసుకెళ్లి ఆస్పత్రిలో చేర్పించి అక్కడి నుంచి వెళ్లిపోయారు.

24) పై వాక్యాన్ని బట్టి ఏ2, ఏ3లు గాయపడిన/మృతురాలిని పట్టుకోగా, ఏ1 కిరోసిన్ పోసి నిప్పంటించారని ఊహించవచ్చు. అయితే, పిడబ్ల్యు 15-ఇన్వెస్టిగేషన్ ఆఫీసర్ తన క్రాస్ ఎగ్జామినేషన్ లో మృతురాలి సెక్షన్ 161 సిఆర్. పి.సి స్టేట్ మెంట్ ను ప్రస్తావిస్తూ, అదనపు కట్నం కోసం ఎ 2 మరియు ఎ 3 తనను వేధిస్తున్నట్లు మృతుడు ఎక్కడా చెప్పలేదని పేర్కొన్నారు. "ఆమె ప్రభుత్వ ఆసుపత్రిలో చికిత్స పొందుతున్నందున, ఆ సమయంలో పోలీసులు ఆమెను ప్రశ్నించినప్పుడు, కాలిన గాయాల కారణంగా భరించలేని నొప్పి కారణంగా ఆమె పోలీసుల ముందు ఏమి చెప్పిందో తనకు తెలియదు" అని గాయపడిన / మృతురాలు పోలీసు ఎఎస్ ఐ ముందు చెప్పినట్లు అతను అంగీకరించాడు. అదే విషయాన్ని వెలికి తీయడం సముచితం:- "మృతురాలి 161 సిఆర్ పిసి స్టేట్ మెంట్ లో ఏ2, ఎ3 అదనపు కట్నం కోసం వేధించారని లేదా సంఘటన జరిగిన సమయంలో వారు అక్కడే ఉన్నారని ఎక్కడా పేర్కొనలేదు. తాను ప్రభుత్వాసుపత్రిలో చికిత్స పొందుతున్నానని, ఆ సమయంలో పోలీసులు తనను ప్రశ్నించినప్పుడు కాలిన గాయాల కారణంగా

భరించలేని నొప్పుల కారణంగా పోలీసుల ముందు ఏం చెప్పారో తనకు తెలియదని ఆమె ఏఎస్ఐ ముందు తెలిపింది.

25) పిడబ్ల్యు 14 కూడా - సబ్ ఇన్స్పెక్టర్ ఆఫ్ పోలీస్ తన క్రాస్ ఎగ్జామినేషన్లో ఈ క్రింది విధంగా అంగీకరిస్తాడు:

ఎక్స్ పీ12 ప్రకారం మృతురాలిని అత్తమామలు పట్టుకుని ఏ1 కిరోసిన్ పోసి నిప్పంటించుకున్న మాట వాస్తవమేనని, అయితే 161 సీఆర్ పీసీ వాంగ్మూలంలో ఏ1 నుంచి ఏ3 వరకు వేధింపుల ప్రస్తావన లేదని, ఘటన జరిగిన సమయంలో ఏ2, ఏ3 సంఘటనా స్థలంలో లేరని పేర్కొన్నారు. ఔట్ పోస్టు పోలీసులు వాంగ్మూలం నమోదు చేసే సమయంలో వాస్తవాలు, పోలీసుల ముందు తాను చెప్పిన విషయాలు తనకు తెలియవని ఆమె పేర్కొన్నారు.

26) పిడబ్ల్యు 12 నుండి దర్యాప్తు చేపట్టిన ఈ ఇద్దరు సాక్షుల వాంగ్మూలాలను బట్టి, ఔట్ పోస్ట్ పోలీసులు మరియు దర్యాప్తు సమయంలో నమోదు చేసిన 161 సిఆర్ పిసి వాంగ్మూలాన్ని రికార్డ్ చేసేటప్పుడు ఆమె పోలీసుల ముందు ఏమి చెప్పారో తనకు తెలియదని స్పష్టంగా చెప్పినట్లు స్పష్టమవుతోంది.

27) పైన పేర్కొన్న వాటిని పరిగణనలోకి తీసుకుంటే, పిడబ్ల్యు 12 - అసిస్టెంట్ సబ్ ఇన్స్పెక్టర్ ఆఫ్ పోలీస్ నమోదు చేసిన ఎక్స్.పి 12 కింద మరణించిన వ్యక్తి యొక్క వాంగ్మూలానికి ఎటువంటి విలువ ఇవ్వలేమని మేము భావిస్తున్నాము. దీని ద్వారా, ఎక్స్.పి 12 స్టేట్మెంట్ ఆధారంగా ఎఫ్ఐఆర్ (ఎక్స్.పి.14) నమోదు చేయబడినందున, కేసు యొక్క మొత్తం స్వరూపం కుప్పకూలిపోయిందని చెప్పలేము. కారణం కాలిన గాయాలతో ఉన్న క్షతగాత్రుల విషయంలో ఎలాంటి వివాదం లేకపోవడంతో ఆమెను ఆసుపత్రికి తీసుకొచ్చారు. అందువల్ల మొత్తం కేసును

తిరస్కరించాలన్న వాదనను అంగీకరించలేం. గరిష్టంగా, ఇంతకు ముందు చెప్పినట్లుగా, ఎక్స్.పి 12 కింద ప్రకటనను అనుమానంతో చూడాలి.

II. పిడబ్ల్యు1 ముందు చేసిన మౌఖిక మరణ ప్రకటన.

28) పరిగణనలోకి తీసుకోవాల్సిన తదుపరి ప్రకటన పిడబ్ల్యు 1 ముందు చేసిన మౌఖిక మరణ ప్రకటన.

29) పిడబ్ల్యు 1 మృతుడి తండ్రి, అతను తన సాక్ష్యంలో సాక్ష్యం ఇవ్వడానికి మరియు వివాహ సమయంలో కట్నం చెల్లించడానికి 10 సంవత్సరాల ముందు మృతుడి వివాహం జరిగిందని సాక్ష్యం ఇచ్చాడు. అదనపు కట్నం కోసం ఏ1 నుంచి ఏ3 వరకు వేధింపులకు గురైనట్లు అతని సాక్ష్యాధారాలు వెల్లడిస్తున్నాయి. 2013లో ఒక రోజు రాత్రి 7.30 గంటల సమయంలో తన కుమార్తె పక్కింటి వ్యక్తి నుంచి ఫోన్ చేసి ఏ1 కిరోసిన్ పోసి నిప్పంటించారని, ఆ సమయంలో ఏ2, ఏ3 కూడా అక్కడే ఉన్నారని తెలిపారు. మృతుడు అడ్మిట్ అయిన ఆసుపత్రికి వెళ్లానని, విచారించగా నేరం గురించి వెల్లడించాడని పేర్కొన్నారు. తొలుత ఏ1 నుంచి ఏ3 వరకు కిరోసిన్ పోసి నిప్పంటించారని పీడబ్ల్యూ1 వాంగ్మూలం ఇచ్చిందని, అయితే వెంటనే ఆ తర్వాత తిరిగి వచ్చి ఏ1నే కిరోసిన్ పోసి నిప్పంటించారని, ఏ2, ఏ3లు మంటలను ఆర్పే ప్రయత్నం చేయలేదని చెప్పారు.

30) క్రాస్ ఎగ్జామినేషన్ లో గ్యాస్ లీకేజీ కారణంగా కాలిన గాయాలు అయ్యాయని మృతురాలికి చెప్పారని, ఆ మేరకు డాక్టర్ పోలీసులకు సమాచారం పంపారని, కానీ ఆయన దానిని ఖండించారని తెలిపారు. ఎక్స్ డీ1లో తన కూతురు ఒంటిపై కిరోసిన్ పోసుకుని నిప్పంటించుకున్నట్లు పోలీసులకు చెప్పినట్లు వచ్చిన వార్తలను ఆయన ఖండించారు. ఘటన జరిగిన సమయంలో ఏ1 నుంచి ఏ3 వరకు లేరని, గ్యాస్ లీకేజీ కారణంగానే గాయాలయ్యాయన్న వాదనను ఆయన తోసిపుచ్చారు.

మృతురాలిని ఆసుపత్రికి తరలించింది ఏ1 నుంచి ఏ3 అని ఆయన అంగీకరించారు. ఏ1 నుంచి ఏ3 వరకు కిరోసిన్ పోసి నిప్పంటించారని మృతురాలిని పోలీసుల ముందు చెప్పేందుకు తాను ప్రేరేపించాడనే వాదనను తోసిపుచ్చారు. మృతురాలిని మెరుగైన వైద్యం కోసం నంద్యాల ప్రభుత్వాసుపత్రి నుంచి కర్నూలు ప్రభుత్వాసుపత్రికి తరలించింది ఏ1 నుంచి ఏ3 అని తెలిపారు. కర్నూలు ఆస్పత్రిలో కూడా గ్యాస్ లీకేజీలో కాలిన గాయాలయ్యాయని తన కుమార్తె వైద్యుడికి తెలిపిందని ఆయన అంగీకరించారు.

31) పిడబ్ల్యు1 యొక్క ఈ సాక్ష్యం ఈ క్రింది విధంగా వెల్లడిస్తుంది:-

1. ఆ సమయంలో ఏ2, ఏ3 ఉండగానే ఏ1 కిరోసిన్ పోసి పిడబ్ల్యు1 కుమార్తెకు నిప్పంటించినట్లు ఇరుగుపొరుగు వారి నుంచి సమాచారం అందింది.

2. నంద్యాల ప్రభుత్వాసుపత్రిలో జరిగిన సంఘటన గురించి క్షతగాత్రులు తనకు చెప్పారని, అదనపు కట్నం తీసుకురాలేదని ఏ1 నుంచి ఏ3 వరకు కిరోసిన్ పోసి నిప్పంటించారని, ఆ వెంటనే ఏ1 మాత్రమే కిరోసిన్ పోసి నిప్పంటించారని, ఏ2, ఏ3లు ఉన్నారని, మంటలను ఆర్పే ప్రయత్నం చేయలేదని చెప్పారు.
3. ఇరుగుపొరుగు వారే క్షతగాత్రులను ఆస్పత్రికి తరలించారని తెలిపారు.

32) క్రాస్ ఎగ్జామినేషన్ లో, పిడబ్ల్యు 1 ద్వారా మొత్తం కొత్త వెర్షన్ ఇవ్వబడింది, అనగా, (1) గ్యాస్ లీకేజీ కారణంగా క్షతగాత్రులకు కాలిన గాయాలు అయ్యాయనే సూచనను అతను తిరస్కరించాడు మరియు వైద్యుడు పోలీసులకు ఇచ్చిన సమాచారాన్ని కూడా తిరస్కరించాడు; (2) తన కుమార్తె కిరోసిన్ పోసుకుని నిప్పంటించుకున్నట్లు ఎక్స్ డి 1 కింద పోలీసుల ముందు తాను చెప్పిన సూచనను కూడా అతను తోసిపుచ్చాడు; 3). అతను ఇంకా క్షతగాత్రులను ఏ1 నుంచి ఏ3 వరకు

నంద్యాల ప్రభుత్వాసుపత్రికి, నంద్యాల ప్రభుత్వాసుపత్రి నుంచి మెరుగైన వైద్యం కోసం కర్నూలు ప్రభుత్వాసుపత్రికి తరలించారు అని చెప్పారు. మరియు (4) కర్నూలు ఆసుపత్రిలో, గ్యాస్ లీక్ కారణంగా కాలిన గాయాలు అయ్యాయని తన కుమార్తె వైద్యులకు తెలియజేసిందని అతను పేర్కొన్నాడు.

33) కాబట్టి, పై మాటను బట్టి చూస్తే ఏ1 నుంచి ఏ3 వరకు కిరోసిన్ పోసి నిప్పంటించారని, మరుసటి వాంగ్మూలంలో ఏ1 కిరోసిన్ పోసి నిప్పంటించాడని చెప్పాడు. ఏ2, ఏ3లకు సంబంధించినంత వరకు వారు మంటలను ఆర్పకుండా మౌనంగా ఉన్నట్లు తెలుస్తోంది. ఘటన జరిగిన వెంటనే ఏ1 నుంచి ఏ3 వరకు క్షతగాత్రులను నంద్యాల ప్రభుత్వాసుపత్రికి, అక్కడి నుంచి మెరుగైన వైద్యం కోసం కర్నూలు ప్రభుత్వాసుపత్రికి తరలించినట్లు పీడబ్ల్యూ1 ఆధారాలు వెల్లడిస్తున్నాయి.

34) ఎక్స్ పీ1, ఎక్స్ పీ16తో పోలిస్తే గ్యాస్ లీకేజీ కారణంగా కాలిన గాయాలయ్యాయని మృతురాలికి సంబంధించి ఆసుపత్రి అధికారులకు అందిన సమాధానాలను పరిశీలిస్తే, ఆసుపత్రిలో చేరే సమయంలో ఆసుపత్రి అధికారులు రిజిస్టర్ లో చేసిన నమోదుల ఆధారంగానే ఈ విషయం వెల్లడైనట్లు తెలుస్తోంది. అంటే గ్యాస్ లీకేజీ కారణంగా తనకు కాలిన గాయాలయ్యాయని మృతురాలి స్వయంగా వైద్యుడికి తెలిపింది. పిడబ్ల్యు 1 యొక్క క్రాస్ ఎగ్జామినేషన్ లో ప్రవేశం అతని మొత్తం సాక్ష్యానికి విరుద్ధంగా ఉంది. అందువల్ల, మృతురాలు స్వయంగా మేజిస్ట్రేట్ (పిడబ్ల్యు 2) ముందు చేసిన మరణ ప్రకటన (పిడబ్ల్యు 2) ముందు చేసిన మౌఖిక మరణ ప్రకటనలోని అసంబద్ధతను పరిగణనలోకి తీసుకొని, దర్యాప్తు సమయంలో పోలీసులు నమోదు చేసిన ఆమె వాంగ్మూలంతో పాటు, పిడబ్ల్యు 1 ముందు చేసిన మౌఖిక మరణ ప్రకటనపై ఆధారపడటం సురక్షితం కాకపోవచ్చు.

III. Ex.P1 మరియు Ex.P16కు సంబంధించి.

35) ఈ దశలో, అనుభవజ్ఞుడైన సీనియర్ న్యాయవాది ఎక్స్.పి.1 [ఎమ్.ఎల్.సి.] మరియు ఎక్స్.పి.16 [మరణ సమాచారం] లను ప్రస్తావించడం ద్వారా ఇది ప్రమాదవశాత్తు సంభవించిన మరణమని ఈ న్యాయస్థానాన్ని ఒప్పించడానికి ప్రయత్నించాడు. ఎక్స్.పి.1 - ఎమ్.ఎల్.సి సమాచారానికి సంబంధించినంతవరకు, రికార్డు మరియు వైద్య రికార్డులలోని సాక్ష్యాలు మృతురాలిని ఆసుపత్రిలో చేర్చింది ఎ 2 అని సూచిస్తున్నాయి. బహుశా ఏ2 ఇచ్చిన సమాచారం ఆధారంగా ఆసుపత్రిలో చేరే సమయంలో ఘటన జరిగిన తీరును సూచిస్తూ ఎండార్స్మెంట్ చేసి ఉండాలి. Ex.P1లో ఆమోదం యొక్క విషయాలు Ex.P16లో ముందుకు తీసుకువెళ్ళబడి ఉండాలి - మరణ సమాచారం. పిడబ్ల్యు 1 ఒక వారం తరువాత మరణించే వరకు మృతురాలి పక్కన ఉన్నంత మాత్రాన, దానిలో చేసిన ఆమోదాన్ని సువార్త సత్యంగా అంగీకరించాలని అర్థం కాదు. నిందితుల్లో ఒకరు అందించిన సమాచారం మరియు రిజిస్టర్ లో చేసిన రికార్డింగ్ గురించి పిడబ్ల్యు 1 కు తెలియకపోవచ్చు. ఈ విషయాన్ని పీడబ్ల్యూ1కు కూడా సూచించలేదు. అందువల్ల, Ex.P1 [M.L.C.] మరియు Ex.P16 [మరణ సమాచారం] లలో ఆమోదం దృష్ట్యా, మొత్తం కేసును కొట్టివేయాల్సి ఉంటుందనే సీనియర్ న్యాయవాది వాదనను అంగీకరించలేం.

IV. PW2 కంటే ముందు మరణ ప్రకటన.

36) ఇప్పుడు పరిగణనలోకి తీసుకోవాల్సిన మరో ప్రకటన మేజిస్ట్రేట్ (పిడబ్ల్యు 2) ముందు చేసిన "మరణ ప్రకటన".

37) మరణానికి సంబంధించిన డిక్లరేషన్ ను చట్టప్రకారం నమోదు చేసినప్పుడు, అది సంఘటనకు సహేతుకమైన మరియు సహేతుకమైన వివరణను ఇస్తుంది, నిందితుడిని దోషిగా నిర్ధారించడానికి

కోర్టు దానిని ఏకైక సాక్ష్యంగా ఉపయోగించవచ్చు. ఈ కారణంగానే సాక్ష్యాధారాల చట్టం, 1872 లోని సెక్షన్ 32 వినికిడి సాక్ష్యాల ఆమోదయోగ్యతకు వ్యతిరేకంగా సాధారణ నియమానికి మినహాయింపు అని చెప్పబడింది మరియు దాని క్లాజ్ (1) మరణించిన వ్యక్తి యొక్క ప్రకటనను ఆమోదయోగ్యంగా చేస్తుంది. "మరణ ప్రకటన"గా వర్గీకరించబడిన అటువంటి ప్రకటన, ఒక వ్యక్తి తన మరణానికి కారణం లేదా అతని మరణానికి దారితీసిన గాయాలు లేదా గాయాలు సంభవించిన పరిస్థితుల గురించి చేస్తుంది. మరణాన్ని రుజువు చేయాలనే ఆకాంక్ష మనస్సాక్షి మరియు అపరాధం లేని వ్యక్తి యొక్క అదే మానవ భావాలను పెంపొందిస్తుందనే ప్రాతిపదికపై మరణ ప్రకటన సాక్ష్యంగా అంగీకరించబడింది. ఇది మరణానికి ముందు ఒక వ్యక్తి యొక్క చివరి మాటలను కలిగి ఉన్న ప్రకటన, ఇది సత్యమైనదిగా భావించబడుతుంది మరియు ఎటువంటి ఉద్దేశ్యం లేదా దురుద్దేశం బారిన పడదు. కాబట్టి మరణ ప్రకటన అవసర సూత్రంపై సాక్ష్యంగా అంగీకరించదగినది, ఎందుకంటే సృష్టికర్త యొక్క మనుగడపై చాలా తక్కువ ఆశ ఉంది, మరియు నమ్మదగినదిగా కనుగొనబడితే, అది ఖచ్చితంగా శిక్షకు ఆధారాన్ని ఏర్పరుస్తుంది. [***జయమ్మ మరియు మరొకరు వర్సెస్ కర్ణాటక రాష్ట్రం*** ((2021) 6 Supreme Court Cases 213)].

38) మేజిస్ట్రేట్ (పిడబ్ల్యు 2) ముందు చేసిన మరణ వాంగ్మూలాన్ని ఎక్స్ పి 2 గా నమోదు చేయబడింది, ఇది మరణించిన వ్యక్తి యొక్క మానసిక స్థితికి సంబంధించి ఒక వైద్యుడు ఆమోదించనందున దానిని విశ్వసించలేమని సీనియర్ న్యాయవాది వాదిస్తారు. ***పాపారంబాక రోశమ్మ, వర్సస్ స్టేట్ ఆఫ్ ఆంధ్రప్రదేశ్*** ((1999) 7 Supreme Court Cases 695)వ అధికరణలో గౌరవనీయ సుప్రీంకోర్టు ఇచ్చిన తీర్పును, ***నల్లపాటి శివయ్య వర్సస్ సబ్ డివిజనల్ అధికారి, గుంటూరు, ఆంధ్రప్రదేశ్*** ((2007) 15 Supreme Court Cases 465) లో ఇచ్చిన తీర్పును కూడా ఆయన ఆధారం చేసుకుని, వాంగ్మూలం ఇచ్చే సమయంలో క్షతగాత్రుల స్పృహకు సంబంధించి మాత్రమే కాకుండా, రికార్డు చేయడానికి ముందు ఉన్న మృతుడి మానసిక దృఢత్వానికి సంబంధించి కూడా వైద్యుడు ధృవీకరణ పత్రం ఇవ్వాలన్న తన ప్రతిపాదనకు మద్దతుగా ఉంచారు.

శ్యామ్ శంకర్ కంకారియా వర్సెస్ స్టేట్ ఆఫ్ మహారాష్ట్ర ((2006) 13 Supreme Court Cases 165) లో, ఈ అంశంపై తీర్పులను ప్రస్తావిస్తూ, మరణ ప్రకటనలు పరీక్షించబడని సాక్ష్యం మాత్రమేనని, అందులో పేర్కొన్నవి అవాస్తవమైన సత్యమని, దానిపై చర్య తీసుకోవడం పూర్తిగా సురక్షితమని కోర్టును సంతృప్తి పరచడానికి ఇతర సాక్ష్యాల మాదిరిగానే ఇది కూడా చాలా సురక్షితమని వ్యాఖ్యానించింది. ***పానీబెన్ వర్సెస్ స్టేట్ ఆఫ్ గుజరాత్*** ((1992) 2 Supreme Court Cases 474)లో తీర్పును ఆధారం చేసుకుని, మరణ ప్రకటనను నియంత్రించే అనేక మునుపటి తీర్పులను ప్రస్తావిస్తూ గౌరవనీయ సుప్రీంకోర్టు ఈ క్రింది విధంగా తీర్పునిచ్చింది:

i. "ధృవీకరణ లేకుండా మరణ ప్రకటనపై చర్య తీసుకోరాదనే నియమం లేదా వివేకం లేదు. (***మున్ను రాజా వర్సెస్ స్టేట్ ఆఫ్ మధ్యప్రదేశ్*** ((1976) 3 ఎస్ సిసి 104: 1976 ఎస్ సిసి (క్రి) 376 : (1976) 2 ఎస్ సిఆర్ 764]).

ii. మరణ ప్రకటన నిజమని, స్వచ్ఛందమని కోర్టు సంతృప్తి చెందితే, అది ధృవీకరణ లేకుండా, దానిపై నేరారోపణను ఆధారం చేసుకోవచ్చు. (***ఉత్తరప్రదేశ్ రాష్ట్రం వర్సెస్ రామ్ సాగర్ యాదవ్*** [(1985) 1 ఎస్ సిసి 552 : 1985 ఎస్ సిసి (సిఆర్ఐ) 127 : ఎఐఆర్ 1985 ఎస్ సి 416]; ***రమావతి దేవి వర్సెస్ బీహార్ రాష్ట్రం*** ((1983) 1 ఎస్ సిసి 211 : 1983 ఎస్ సిసి (CRI) 169 : AIR 1983 SC 164]).

iii. ఈ కోర్టు మరణ ప్రకటనను క్షుణ్ణంగా పరిశీలించాలి మరియు ప్రకటన బోధన, ప్రేరణ లేదా ఊహాజనిత ఫలితం కాదని నిర్ధారించుకోవాలి. మృతుడు దాడి చేసిన వారిని గమనించి గుర్తించే అవకాశం ఉందని, డిక్లరేషన్ ఇవ్వడానికి తగిన స్థితిలో ఉన్నాడని తెలిపారు. (***కె.రామచంద్రారెడ్డి వర్సెస్ పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటర్*** ((1976) 3 ఎస్సీసీ 618 : 1976 ఎస్సీ (సీఆర్ ఐ) 473 : ఏఐఆర్ 1976 ఎస్సీ 1994]).

iv. మరణ ప్రకటన అనుమానాస్పదంగా ఉన్నట్లయితే, ధృవీకరించే ఆధారాలు లేకుండా చర్య తీసుకోరాదు. (***రషీద్ బేగ్ వర్సెస్ స్టేట్ ఆఫ్ మధ్యప్రదేశ్*** [(1974) 4 SCC 264 : 1974 SCC (Cri) 426]).

v. మృతుడు అపస్మారక స్థితిలో ఉండి, మరణ ప్రకటన చేయలేనప్పుడు దానికి సంబంధించిన సాక్ష్యాలను తిరస్కరించాలి. (***కాకే సింగ్ వర్సెస్ స్టేట్ ఆఫ్ మధ్యప్రదేశ్*** (1981 సుప్ ఎస్ సిసి 25 : 1981 ఎస్ సిసి (సిఆర్ఐ) 645 : ఎఐఆర్ 1982 ఎస్ సి 1021]).

vi. బలహీనతతో బాధపడే మరణ ప్రకటన శిక్షకు ఆధారం కాజాలదు. (***రామ్ మనోరత్ వర్సెస్ స్టేట్ ఆఫ్ యుపి*** [(1981) 2 ఎస్ సిసి 654 : 1981 ఎస్ సిసి (క్రి) 581]).

vii. మరణ ప్రకటనలో సంఘటనకు సంబంధించిన వివరాలు లేనంత మాత్రాన దానిని తిరస్కరించకూడదు. (***మహారాష్ట్ర వర్సెస్ కృష్ణమూర్తి లక్ష్మీపతి నాయుడు*** (1980 ఎస్సీపీ ఎస్సీసీ 455 : 1981 ఎస్ సీసీ (సీఆర్ ఐ) 364 : ఏఐఆర్ 1981 ఎస్సీ 617]).

viii. అదేవిధంగా, ఇది సంక్షిప్త ప్రకటన అయినంత మాత్రాన, దానిని విస్మరించలేము. దీనికి విరుద్ధంగా, ప్రకటనలోని సంక్షిప్తత సత్యానికి హామీ ఇస్తుంది. ***సూరజ్ దేవ్ ఓజా వర్సెస్ బీహార్ రాష్ట్రం*** [1980 సప్ ఎస్ సిసి 769 : 1979 ఎస్ సిసి (CRI) 519 : AIR 1979 SC 1505]).

ix. సాధారణంగా మృతుడు సరైన మానసిక స్థితిలో ఉన్నాడా లేదా అని సంతృప్తి పరచడానికి కోర్టు మరణ ప్రకటనను వైద్య అభిప్రాయం వైపు చూస్తుంది. అయితే ఈ మరణ ప్రకటన చేయడానికి మృతుడు సరైన మరియు స్పృహతో ఉన్నాడని ప్రత్యక్ష సాక్షి చెప్పిన చోట, వైద్య అభిప్రాయం

వర్తించదు. (***నానహౌ రామ్ వర్సెస్ స్టేట్ ఆఫ్ మధ్యప్రదేశ్*** (1988 సప్ప్ ఎస్ సిసి 152 : 1988 ఎస్ సిసి (సిఆర్ఐ) 342 : ఎఐఆర్ 1988 ఎస్ సి 912]).

x. ప్రాసిక్యూషన్ వెర్షన్ డెత్ డిక్లరేషన్ లో ఇవ్వబడ్డ వెర్షన్ కు భిన్నంగా ఉన్నట్లయితే, ఆ డిక్లరేషన్ పై చర్య తీసుకోలేం. (***స్టేట్ ఆఫ్ యుపి వర్సెస్ మదన్ మోహన్*** [(1989) 3 ఎస్ సిసి 390 : 1989 ఎస్ సిసి (క్రి) 585 : ఎఐఆర్ 1989 ఎస్ సి 1519]).

xi. మరణ ప్రకటన స్వభావంలో ఒకటి కంటే ఎక్కువ ప్రకటనలు ఉన్నట్లయితే, సమయానుకూలంగా ఒకటికి ప్రాధాన్యత ఇవ్వాలి. వాస్తవానికి, మరణ ప్రకటన యొక్క బహుళత్వం నమ్మదగినది మరియు విశ్వసనీయమైనది అని భావించగలిగితే, దానిని అంగీకరించాలి. [చూడండి ***మోహన్ లాల్ గంగారాం గెహానీ వర్సెస్ స్టేట్ ఆఫ్ మహారాష్ట్ర*** (ఎఐఆర్ 1982 ఎస్సీ 839)".

39) పై తీర్పులో పేర్కొన్న నిష్పత్తిని గౌరవ సుప్రీంకోర్టు జయమ్మ మరియు మరొకరు లో కూడా ప్రస్తావించింది (7వ సుప్రను ఉదహరించారు). పైన పేర్కొన్న తీర్పులను బట్టి, మనస్సు యొక్క ఫిట్నెస్కు సంబంధించి వైద్యుడి ఆమోదం లేనందున, అది మరణ ప్రకటన చెల్లదని స్పష్టమవుతుంది, మరణ వాంగ్మూలాన్ని రికార్డ్ చేయడానికి అక్కడికి వెళ్లిన మేజిస్ట్రేట్, మృతురాలి మనస్సు యొక్క ఫిట్నెస్కు సంబంధించి కొన్ని ప్రాథమిక ప్రశ్నలు వేసిన తరువాత ఆమె మనస్సు యొక్క ఫిట్నెస్కు సంబంధించి ఆమోదముద్ర వేశారు. మృతుడి మానసిక స్థితిని అంచనా వేయడానికి మేజిస్ట్రేట్, [విశ్వసనీయంగా ఉంటే] ప్రత్యక్ష సాక్షిగా పరిగణించాలి. (నానహౌ రామ్ వర్సెస్ స్టేట్ ఆఫ్ మధ్యప్రదేశ్) (1988 Supp SCC 769).

40) తక్షణ సందర్భంలో, మేజిస్ట్రేట్ చేత రికార్డ్ చేయబడిన మరణ ప్రకటనలో వాంగ్మూలాన్ని రికార్డ్ చేయడానికి ముందు వైద్యుడి ఆమోదం ఉంటుంది, ఇది రోగి స్పృహలో మరియు సమన్వయంతో

ఉన్నాడని చూపిస్తుంది. ఆ తర్వాత మేజిస్ట్రేట్ కొన్ని ప్రాథమిక ప్రశ్నలు వేసి, ఆమె స్పృహ, సమన్వయం, వాంగ్మూలం ఇవ్వడానికి తగిన మానసిక స్థితికి సంబంధించి సంతృప్తి చెంది, వాంగ్మూలాన్ని నమోదు చేయడం ప్రారంభించారు. స్టేట్ మెంట్ పూర్తి చేసిన తరువాత, అతను మళ్ళీ వైద్యుడి ఆమోదాన్ని తీసుకున్నాడు, అతను స్టేట్ మెంట్ రికార్డ్ చేసే సమయంలో రోగి స్పృహలో మరియు సమన్వయంతో ఉన్నాడని చెప్పాడు. అందువల్ల, వాంగ్మూలం నమోదు చేసే సమయంలో మృతుడి మానసిక దృఢత్వానికి సంబంధించి ఎటువంటి ఆధారాలు లేవన్న సీనియర్ న్యాయవాది వాదనను అంగీకరించలేం.

V. పిడబ్ల్యు 2 ముందు మృతుడు చేసిన వాంగ్మూలాన్ని అంగీకరించవచ్చా?

41) ఎక్స్ పీ2 (డైయింగ్ డిక్లరేషన్) కింద మేజిస్ట్రేట్ ముందు మృతుడు ఇచ్చిన వాంగ్మూలం విషయానికి వస్తే; తాగిన మైకంలో తన భర్త తనను రోజు వేధించేవాడని, ఇతరులతో వివాహేతర సంబంధం పెట్టుకున్నాడనే కారణంతో తనను కొట్టేవాడని, వేధించేవాడని ఆమె తన వాంగ్మూలంలో స్పష్టంగా పేర్కొంది. తాగిన మైకంలో ఇంటికి వచ్చిన తన భర్త తన విశ్వసనీయతపై అనుమానం పెంచుకుని వేధించాడని, ఆపై బలవంతంగా చంపేశాడని ఆమె తెలిపింది. సాయంత్రం ఒంటిపై కిరోసిన్ పోసుకుని చీరకు నిప్పంటించుకుంది. ఆ సమయంలో ఆమె భర్త (ఏ1) ఆమె బ్లౌజ్ కు నిప్పు పెట్టాడు. అది భరించలేక ఆమె ఇంటి నుంచి బయటకు వచ్చి చీరను తొలగించింది. మేజిస్ట్రేట్ క్రాస్ ఎగ్జామినేషన్ చేసినప్పటికీ, అతని సాక్ష్యాలు చెక్కుచెదరలేదు. మేజిస్ట్రేట్ క్రాస్ ఎగ్జామినేషన్ లో వెల్లడైన ఒకే ఒక్క విషయం ఏమిటంటే మృతుడు ఏ2, ఏ3ల వరకట్నం, వేధింపుల గురించి ఏమీ చెప్పలేదు. ఈ కారణంగానే సెక్షన్ 498ఏ ఐపీసీ, వరకట్న నిషేధ చట్టంలోని సెక్షన్లు 3, 4 ప్రకారం శిక్షార్హమైన నేరానికి ఏ2, ఏ3లను నిర్దోషులుగా ప్రకటిస్తూ, సెక్షన్ 302 ఐపీసీ కింద శిక్షార్హమైన నేరానికి ఏ1ను దోషిగా నిర్ధారిస్తూ సెషన్స్ జడ్జి తీర్పు వెలువరించారు.

42) పిడబ్ల్యు 15 - ఇన్స్పెక్టర్ ఆఫ్ పోలీస్ కు అప్పగించడానికి ముందు కేసును దర్యాప్తు చేసిన పిడబ్ల్యు 14 - సబ్ ఇన్స్పెక్టర్ ఆఫ్ పోలీస్ సాక్ష్యాల నుండి మృతుడి ఈ ప్రకటనకు మద్దతు లభిస్తుంది. నిందితుల తరఫు న్యాయవాది క్రాస్ ఎగ్జామినేషన్ లో 161 సీఆర్ పీసీ ప్రకారం మృతురాలి సులోచన స్వయంగా చీరపై కిరోసిన్ పోసుకుని నిప్పంటించుకున్నారని, ఆ తర్వాత ఏ1 బ్లౌజ్ కు నిప్పంటించుకున్నారని స్పష్టమైంది. దీనిని వెలికి తీయడం సముచితం, ఇది క్రింది విధంగా ఉంటుంది:

మృతురాలు సులోచన 161 సీఆర్ పీసీ స్టేట్ మెంట్ ప్రకారం ఆమె ఒంటిపై కిరోసిన్ పోసుకుని చీరకు నిప్పంటించుకున్న మాట వాస్తవమే. ఏ1 ఆమె బ్లౌజ్ కు నిప్పుపెట్టాడు".

43) అందువల్ల, పిడబ్ల్యు 14 యొక్క క్రాస్ ఎగ్జామినేషన్ లో నిందితుల తరఫు న్యాయవాది సేకరించిన సమాధానాలు, పిడబ్ల్యు 2 నమోదు చేసిన డెత్ డిక్లరేషన్ లోని విషయాలు, పిడబ్ల్యు 2 ముందు చేసిన వాంగ్మూలం పిడబ్ల్యు 14 యొక్క సాక్ష్యాల నుండి ధృవీకరించబడినప్పుడు మరియు కోర్టు మనస్సులో విశ్వాసాన్ని ప్రేరేపించినప్పుడు, నిందితుల ఉనికిని మరియు భాగస్వామ్యాన్ని నిర్ధారిస్తాయి. అదే అంగీకరించవచ్చు. అంతేగాక, నిందితులను నేరంలో ఇరికిస్తూ పిడబ్ల్యు2 అసత్యాలు మాట్లాడటానికి ఎటువంటి ఉద్దేశం లేదు. అందువల్ల, పిడబ్ల్యు 2 ముందు చేసిన వాంగ్మూలం మరియు ఎక్స్.పి 2 గా మార్క్ చేయబడిన వాంగ్మూలం నేరంలో నిందితుల ప్రమేయాన్ని రుజువు చేస్తుందని నమ్మవచ్చు.

VI. నేరం యొక్క స్వభావం.

44) నేరం యొక్క స్వభావాన్ని పరిశీలిస్తే, పిడబ్ల్యు 2 ముందు చేసిన వాంగ్మూలంలో నిందితుడికి మృతుడి మరణానికి కారణమయ్యే ఉద్దేశం లేదని రుజువు చేయలేదని సీనియర్ న్యాయవాది వాదిస్తారు. పైన చెప్పినట్లుగానే మృతురాలిపై మొదట కిరోసిన్ పోసుకుని ఆ తర్వాత చీరకు

నిప్పంటించుకుంది. ఆ వెంటనే నిందితుడు నెం.1 అగ్గిపుల్ల వెలిగించి మృతుడి బ్లౌజ్ కు నిప్పు పెట్టాడు. అది భరించలేక ఆమె ఇంటి నుంచి బయటకు వచ్చి చీరను తొలగించింది. ఈ దశలో పోస్టుమార్టం నిర్వహించిన డాక్టర్ (పీడబ్ల్యూ13) సాక్ష్యాలను పరిశీలించడం సముచితం. ఘటన జరిగిన దాదాపు వారం రోజుల తర్వాత అంటే 28.07.2013న పోస్టుమార్టం నిర్వహించగా కాలిన గాయాల కారణంగా సెప్టిసీమియాతో మృతి చెందినట్లు ఆధారాలు లభించాయి. నోకిన ప్రీమార్టం మిశ్రమ డిగ్రీ కాలిన గాయాలు ఈ క్రింది విధంగా ఉన్నాయి:

1) మెడ ముందు, వెనుక భాగం.

2) ఛాతీ ముందు మరియు వెనుక భాగం.

3) పొత్తికడుపు పై భాగం ముందు మరియు వెనుక భాగం.

4) చేతులను మినహాయించి రెండు పై అవయవాలు.

45) శరీరంపై నాలుగు కాలిన గాయాలు ఉన్నాయని పైవాటిని బట్టి స్పష్టమవుతోంది. వీరిలో ఇద్దరు మెడ ముందు, వెనుక భాగంలో, ఛాతీ ముందు, వెనుక భాగంలో ఉన్నారు. మిగిలిన రెండు కాలిన గాయాలు పొత్తికడుపు పై భాగం చుట్టూ మరియు చేతులు మినహా రెండు అవయవాల చుట్టూ ఉన్నాయి. శరీరంపై కాలిన గాయాలు 52% మాత్రమే ఉన్నప్పటికీ, అవి శరీరం యొక్క ఎగువ మరియు మధ్య భాగంలో వ్యాపించాయి. బ్లౌజ్ కు నిప్పుపెట్టిన నిందితుల చర్య వల్ల సంభవించిన కాలిన గాయాల కారణంగానే మరణానికి కారణమైన సెప్టిసీమియా అని చూపించడానికి ప్రాసిక్యూషన్ డాక్టర్ (పిడబ్ల్యు 13) నుండి ఏమీ పొందలేదు, ఎందుకంటే కాలిన గాయాలు శరీరం యొక్క పై భాగంలో మాత్రమే కాకుండా, శరీరం యొక్క దిగువ మధ్య భాగంలో కూడా ఉన్నాయి. అందువల్ల, మృతుడి శరీరంపై కాలిన గాయాలు బ్లౌజ్ కు నిప్పు పెట్టడంలో మృతుడు చేసిన చర్య వల్ల మాత్రమే సంభవించాయని, సెప్టిసీమియా కాలిన గాయాలు కేవలం నిందితుడు నెం.1 చర్య వల్ల మాత్రమే సంభవించాయని ప్రాసిక్యూషన్ ఎటువంటి సానుకూల ఆధారాలతో ముందుకు

రాలేదు. కొద్దిసేపటికి బయటకు వచ్చి చీరను తొలగించినప్పటికీ ఆమె కూడా నిప్పంటించుకోవడంతో కాలిన గాయాలతో మృతి చెందే అవకాశాలను కొట్టిపారేయలేం.

46) ఈ దశలో నిందితుల ప్రవర్తనను కూడా గమనించాలి.

47) పిడబ్ల్యు1 సాక్ష్యాధారాల ప్రకారం ఏ1 నుంచి ఏ3 వరకు క్షతగాత్రులను నంద్యాల ప్రభుత్వాసుపత్రికి, అక్కడి నుంచి మెరుగైన వైద్యం కోసం కర్నూలు ప్రభుత్వాసుపత్రికి తరలించారు. ప్రాసిక్యూషన్ ఆయనను వ్యతిరేకించలేదు. నిజంగా మృతుడి మరణానికి కారణమయ్యేలా నిందితులకు ఏమైనా ఉద్దేశం ఉంటే నిందితులు కిరోసిన్ పోసి నిప్పంటించేవారు. మరోవైపు మృతురాలు స్వయంగా కిరోసిన్ పోసుకుని నిప్పంటించుకోవడంతో ఏ1 తన బ్లౌజ్ ను తగలబెట్టినట్లు తెలుస్తోంది. ఆ తర్వాత పీడబ్ల్యూ1 చెప్పినట్టుగా నిందితులు మృతురాలిని ఆస్పత్రికి తరలించారు. నిజంగా మృతుడు చనిపోవాలని వారు కోరుకుంటే, మృతురాలిని ఆసుపత్రికి తీసుకెళ్లే ప్రయత్నం చేసేవారు కాదు. తొలుత నంద్యాల ప్రభుత్వాసుపత్రికి, ఆ తర్వాత మెరుగైన వైద్యం కోసం కర్నూలు ప్రభుత్వాసుపత్రికి తరలించారు.

పిడబ్ల్యు 1 యొక్క సాక్ష్యాలు మాత్రమే కాదు, ఎక్స్.పి 16 కూడా - ఆసుపత్రి జారీ చేసిన మరణ సమాచారం, ఎస్ఐ ఆఫ్ పోలీస్ ముందు మృతుడు చేసిన మరణ వాంగ్మూలం మృతురాలిని ఆసుపత్రికి తీసుకెళ్లిన వ్యక్తిగా ఎ 2 పేరును ప్రతిబింబిస్తాయి.

48) సంఘటన జరిగిన తీరును పరిగణనలోకి తీసుకొని, ఐపిసి సెక్షన్ 304 పార్ట్-2 ప్రకారం అప్పీలుదారుడు/ నిందితుడు నెం.1 యొక్క శిక్షను ఒకదానికి తగ్గించాలని మేము అభిప్రాయపడుతున్నాము. అందువల్ల, సెక్షన్ 302 ఐపిసి కింద శిక్షను రద్దు చేసి, అప్పీలుదారు / నిందితుడు నెం.1 ఐపిసి సెక్షన్ 304 పార్ట్-2 ఐపిసి కింద దోషిగా నిర్ధారించబడి ఏడేళ్ల కఠిన కారాగార శిక్షను అనుభవిస్తారు. ఏదేమైనా, సెక్షన్ 498 ఎ ఐపిసి కింద శిక్ష మరియు ఎక్స్.పి 2

లోని విషయాలను పరిగణనలోకి తీసుకొని ఆ నేరానికి శిక్ష కొనసాగుతుంది. రిమాండ్ ఖైదీగా అప్పీలుదారుడు/నిందితుడు నెం.1 అనుభవించిన శిక్షా కాలాన్ని సెక్షన్ 428 సీఆర్ పీసీ కింద నిర్దేశిస్తారు. పర్యవసానంగా, ఏదైనా ఇతర కేసు లేదా నేరానికి సంబంధించి అవసరం లేనట్లయితే, పైన పేర్కొన్న జైలు శిక్ష పూర్తయిన తరువాత అప్పీలుదారుడు/నిందితుడు నెం.1 తక్షణమే స్వేచ్ఛను పొందుతాడు.

49) దీని ప్రకారం అప్పీలును పాక్షికంగా అనుమతిస్తారు. పర్యవసానంగా, పెండింగ్లో ఉన్న ఇతర పిటిషన్లు మూసివేయబడతాయి.

జస్టిస్ సి.ప్రవీణ్ కుమార్

జస్టిస్ కె.మన్మథరావు

తేది: 04.02.2022

గమనిక: ఎల్ఆర్ కాపీ మార్క్ చేయాలి.

బి/ఓ ఎస్.ఎం. /

గౌరవ న్యాయమూర్తి జస్టిస్ సి.ప్రవీణ్ కుమార్

మరియు

గౌరవనీయులైన జస్టిస్ కె.మన్మధరావు

క్రిమినల్ అప్పీల్ నెంబరు 661 ఆఫ్ 2015

(గౌరవనీయ జస్టిస్ సి.ప్రవీణ్ కుమార్ ప్రకారం)

తేది: 04.02.2022

ఎస్.ఎం.